

Samverkan gällande suicidnära personer

Fokus på skuldsättning och kontaktvägar mellan vårdcentraler och kommunala verksamheter

Malin Fridlund, Folkhälsosamordnare, Mölnåls stad

Gabriella Sjöman, Enhetschef för budget och skuld och vräkningsförebyggande, Mölnåls stad

Alexandra Nordström, Regionutvecklare suicidprevention, Västra Götalandsregionen

Caroline Hjalmarsson, specialistsjuksköterska, vård- och omsorgsförvaltningen, Mölnåls stad

Varför är detta viktigt

- **Suicid är en komplex fråga** med många bakomliggande orsaker, där skuldsättning är en betydande riskfaktor.
- **Samverkan mellan kommun och region** är avgörande för att fånga upp suicidnära personer och erbjuda rätt stöd.
- **Mölnadals stad och Västra Götalandsregionen** har gemensamma mål att minska suicid och främja psykisk hälsa.

Nationell strategi "Det handlar om livet"

Vision: *Ett samhälle som främjar en god och jämlik psykisk hälsa i hela befolkningen och där ingen bör hamna i en så utsatt situation att den enda utvägen upplevs vara självmord.*

Relevanta delmål för NOSAM:

Delmål 4: Ett inkluderande samhälle med delaktiga invånare

Motverka utanförskap och sociala riskfaktorer (t.ex. ekonomisk utsatthet). Utveckla insatser för grupper med förhöjd risk för psykisk ohälsa.

Delmål 6: Stärkt suicidpreventivt arbete

Fånga upp personer i svåra livssituationer (t.ex. ekonomiska svårigheter). Samordna insatser vid akuta suicidala händelser. Utveckla stöd till anhöriga och efterlevande.

Delmål 7: Stärkt kunskapsutveckling

Öka kunskapen om suicidprevention bland professionella.

Regional plan för psykisk hälsa och suicidprevention 2026–2034

Relevanta delmål för NOSAM:

Delmål 1: Ökat fokus på psykiskt välbefinnande

Samverkan mellan VGR, kommuner och civilsamhälle för att främja psykisk hälsa.

Delmål 4: Ett inkluderande samhälle med delaktiga invånare

Insatser riktade till grupper med förhöjd risk (t.ex. personer i ekonomisk utsatthet).

Utveckla sociala aktiviteter och stöd för att motverka ofrivillig ensamhet.

Delmål 6: Stärkt suicidpreventivt arbete

Kunskapshöjande insatser för medarbetare som möter suicidnära personer.

Rutiner för att hantera suicidalt beteende (t.ex. kontaktvägar).

Samverkan med civilsamhället för att fånga upp riskgrupper.

Utveckla arbete med suicid kopplat till ekonomiska och andra sociala faktorer.

Suicid och ekonomiska faktorer

- Suicid är ett komplext problem och kan inte förklaras med enbart en modell eller faktor.
- Forskning visar samband mellan arbetslöshet, skulder, låg inkomst, ekonomisk stress och ökad suicidrisk. Särskilt utsatta är personer som förlorar arbete, bostad, social status eller framtidstro.

Skam, skuld och suicid

- Skam och skuld är känslor som påverkar hur vi pratar om våra upplevelser och tankar.
- Ekonomi är inte alltid ett ämne som är lätt att prata om.

Vräkning och suicid

- I en svensk uppföljningsstudie av nästan 22 000 hushåll som berördes av vräkning efter finanskrisen fann forskare att personer som vräkts hade betydligt högre risk för suicid än jämförbara grupper.
- Studien beskriver också vräkning som en stark stresshändelse kopplad till förlust av bostad, trygghet och kontroll

Vräkning och suicid

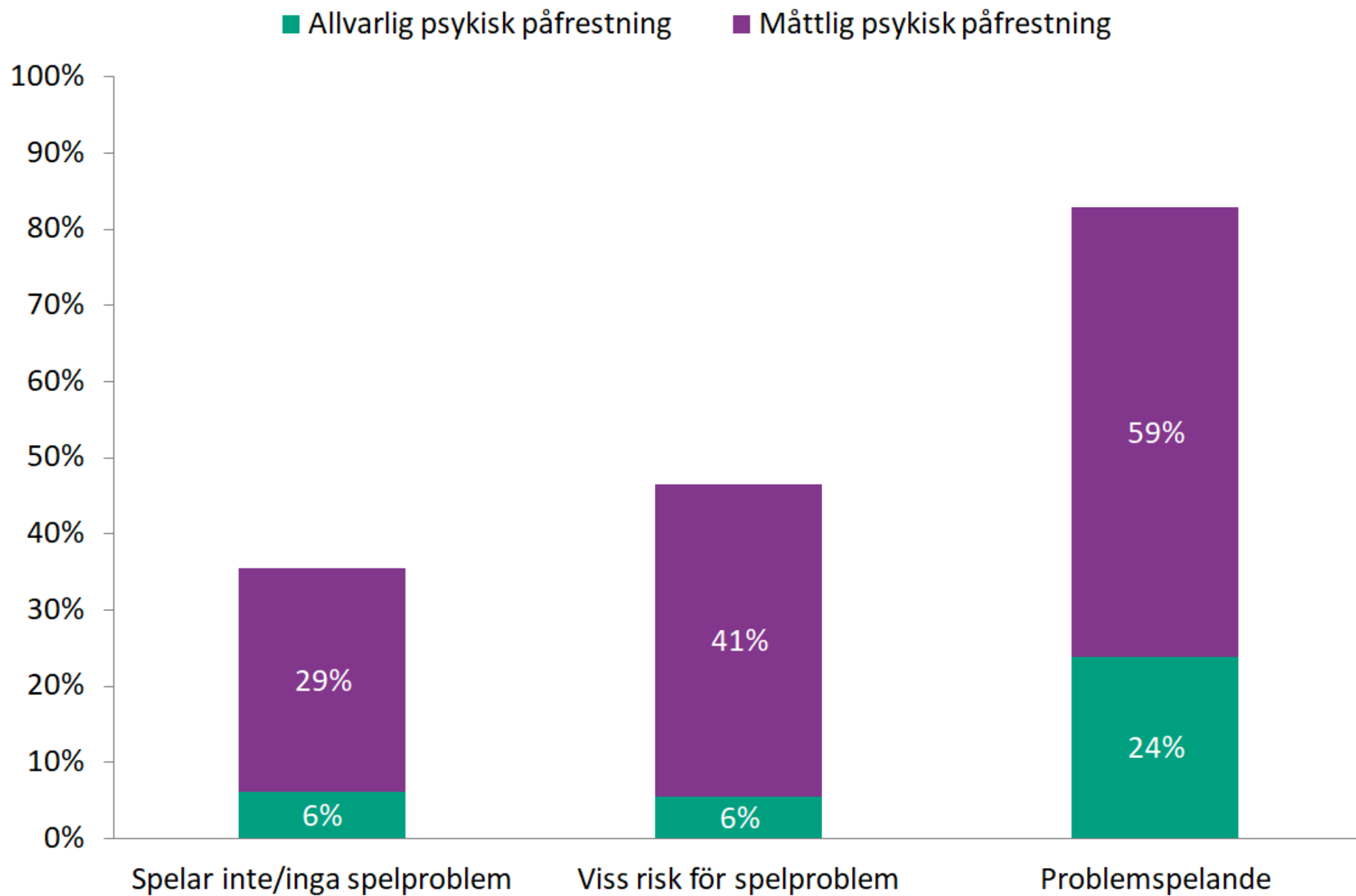

- 79 % av suicid kopplade till vräkning eller tvångsförsäljning inträffade innan personen faktiskt förlorade bostaden, och att 37 % hade en akut bostadskris inom två veckor före dödsfallet.
- Det betyder att själva hotet, brevet, datumet eller domstolsprocessen kan vara en särskilt farlig period.

Suicid och skuldsättning

- Kopplingen mellan suicid och skuldsättning har resulterat i ett uppdrag till Socialstyrelsen och Konsumentverket för att stödja de som är ekonomiska utsatta.
- Skulder kan öka risken för suicidtankar och suicidförsök, särskilt när skulderna leder till långvarig stress, skam, hopplöshet, hot om inkasso/Kronofogden, vräkning eller när personen inte ser någon väg ut.

Skuld som utlösande för andra kriser

- Skuldsättning, framförallt överskuldsättning, kan leda till vräkning, separation, konflikter, spelproblem eller arbetsproblem.
- Problem som utgör risk.
- **Vikten av tidiga insatser:** Att fånga upp personer i ekonomisk kris och erbjuda stöd (t.ex. kontakt med vårdcentral eller socialtjänst).

Vad kan vi göra?

- Vi kan skapa möjligheter för människor i kris att få hjälp, informera om stöd och fråga och lyssna på personers mående.
- Samverka, skapa rutiner för omhändertagande och stöd.

Samverkan i praktiken – vad säger strategierna?

Nationell strategi:

- Samverkan mellan kommun, region och civilsamhälle är centralt för att förebygga suicid.
- Insatser ska riktas mot både individuella och strukturella riskfaktorer (t.ex. ekonomisk utsatthet).

Samverkan i praktiken – vad säger strategierna?

Regional plan:

- Lokala handlingsplaner ska involvera nyckelaktörer (t.ex. socialtjänst, vårdcentraler, räddningstjänst).
- Rutiner för upptäckt och hantering av suicidalitet ska finnas i alla verksamheter som möter invånare.

Samverkan i praktiken – vad säger strategierna?

Mölnåls stads anvisning för suicidprevention:

- Kompetenshöjande insatser (t.ex. utbildning i "Våga fråga").
- Rutiner för upptäckt och hantering av suicidnära personer.
- Samverkan mellan nyckelaktörer.

Dialog

Utmaningar i samverkan idag

- Vilka utmaningar ser ni i samverkan kring suicidnära personer idag?
 - Exempel: Bristande kontaktvägar, otydliga rutiner, okunskap.
- Hur kan vi förbättra samverkan mellan kommun och vårdcentraler?
 - Exempel: Direkta kontaktvägar, gemensamma rutiner, utbildning.
- Vilka insatser skulle kunna minska risken för suicid bland personer i ekonomisk utsatthet?

Om du eller någon annan mår dåligt just nu

- **Vid akuta situationer – ring 112.**
- Kontakta din vårdcentral
- [Självmod går att förebygga \(1177 Vårdguiden\)](#)
- [Mind, självmordslinjen](#) (telefon, chat, forum).
- Som anställd i Mölnåls stad kan du även kontakta [Falck Healthcare](#).

Referenser:

- https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC9298506/?utm_source=chatgpt.com
- [Evictions and suicide: a follow-up study of almost 22 000 Swedish households in the wake of the global financial crisis | Journal of Epidemiology & Community Health](#)
- [Increase in Suicides Associated With Home Eviction and Foreclosure During the US Housing Crisis: Findings From 16 National Violent Death Reporting System States, 2005–2010 – PMC](#)
- [Psykisk hälsa och spel om pengar - spelprevention.se](#)

www.molndal.se